

at der føles en ikke ringe Trang i Kommunen til at faae dette Forhold ordnet paa en anden Maade end hidtil.

Det synes jo, hvad jeg tilstaar glæder mig, at den Inddeling af Fattigforsørgelsen, som den ærede Forslagsstiller har lagt til Grund for sit Lovforslag, billiges af de Fleste, og den billiges selvfølgelig ogsaa af mig. Jeg anser den ligesom for Kjernen af dette Lovforslag. Man faar de Trængende delte i værdige Trængende, mindre værdige Trængende og dem, som man er vant til at betegne ved Udtrykket Bagabonder. Det er det, man hovedsagelig trænger til. Der er nok reist en Del Fattiggårde, jeg veed ikke hvormange. I min Valgkreds er det maaske en Femtedel af Kommunerne, der har Fattiggårde. Der er altsaa $\frac{1}{5}$ tilbage, og saaledes ser det vel omtrent ud ogsaa omkring i Landet, at det gaar mange Kommuner som vore, at de staa paa Grændsen af at have absolut Intet. Kunde man nu tænke sig, at et Lovforslag som dette kunde blive ophøiet til Lov, vilde det have overordentlig Betydning for vedkommende Kommuner med Henblik til, hvorledes de skulle indrette sig. Derjom man faar de Hovedprinciper oplyste til Lov, som ere nedlagte i dette Forslag, skal man jo have forskellige Anstalter. Man vil inddele Fattigforsørgelsen for Fremtiden hovedsagelig i 3 Klasser, nemlig den fri Fattigforsørgelse, som nu nærmest for Øieblikket er henvist til Hjælpekasserne, Amtsarbejdsanstalterne og Kommuneanstalterne, som jeg nærmest vil kalde Høyer for gamle og svage Folk og for Børn. Naar nu en Kommune skal til at gjøre Noget, saa spiller det en meget stor Rolle, om man skal blive ved som hidtil og købe Fattiggårde med betydelig Ford til, altsaa en almindelig Bondegård. Det er det, man i Almindelighed nu holder sig til at have som Fattiggård for gjennem Agerbruget at tilføre en betydelig Del af det Underhold, som kræves til Fattiglemmerne. Men dersom vi faae disse Principer ophøiede til Lov, saa følger det af sig selv, at det ikke falder Kommunerne ind at købe Gaarde med Ford, saa vil man naturligvis bygge Huse efter Loven, som passe til deri at forsjøge fattige, svagelige Mennesker og Børn, medens det derimod bliver Amternes Sag at bygge Arbejdsanstalter, eller jeg vil hellere sige Herredernes Sag.

Jeg har nemlig den Tro, at dersom vi hovedet kommer ind paa at ophøie dette Forslag til Lov, hvad jeg vil haabe ster om ikke altsor lang Tid, saa vil hverken en eller flere Arbejdsanstalter staa til i et Amt. Jeg er nærved at tro, at man godt kan gaa til en i hvert Herred. Men i ethvert Fald indrømmer jeg, at det vil være et Forsøg værd, der er jo Intet forbrudt derved, at man begynder med at lade Amtene bygge saadanne Arbejdsanstalter; man faar saa at se, hvor stor Tilgang der vil være til dem, og saa kan man bygge videre. Men at det er et forstandigt og rigtigt Princip, er jeg temmelig overbevist om, at de Allerfleste, der kjende Noget til Forholdene, ere enige i. Thi det, at man nu fører ind i samme Gaard og samme Stue baade medgjørlige og mindre medgjørlige for ikke at sige rent uslyrlige Mennesker, er jo i høieste Grad beklageligt. Vi maa jo vide, at Mennesker, som komme i en saadan uforskyldt Tilstand, at de maa ty til det Offentliges Hjælp, kunne være Folk med lige saa fine og varme Følelser som Nogen af os Andre, og som ikke hidtil i deres Liv have været vant til at være sammen med saadanne Folk, som Kommunen nu behager at føre dem ind til. Erfaringen har ogsaa godgjort, at det i en overordentlig Grad er uheldigt, og at det heller ikke er Kommunernes Mening, at det bør være saaledes. At man derfor har ventet længe paa, at der skulde ske en Forandring i dette Forhold, er saare naturligt.

Det vilde kunne ordnes efter min For-
mening særlig heldigt ved dette Lovforslag som Grundlag, naar man blot nu havde været saa heldig, at den høitærede Sidenrigsminister havde stillet sig noget venligere til det. Men efter hans Stilling til det og naar man saa tager med i Betragtning, hvad man hørte af den sidste ærede Taler, saa viser det sig desværre, at man ikke kan gjøre sig Haab om, at det vil komme i lang Tid. Og dog forstaar jeg ikke det ærede Medlem. Jeg fulgte meget nøie med gjennem hans Udvikling, og jeg hørte, at han ikke vilde indlade sig paa Detaillerne, og dog synes jeg, at han gik temmelig godt ind paa dem; jeg veed da Ingen, som har gjort det bedre, og saa endte det i Reglen altid med, at han dog stræng taget ikke havde videre at anke mod dette eller hint; han syntes kun, det